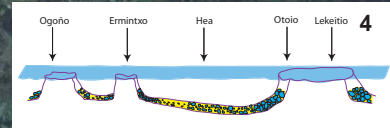

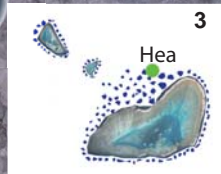
Seguraski Azurtoki izena duen lekua bertakoek aintzinetik ezagutzen zutelako bertako hezur fosilak izango zen. Ala eta gustuz, idatziz aurkitzen den lehen aipua 1879 E Bertran El Mundo Ilustrado aldizkarian publikatutako idazkian "Una excursión en busca de fósiles, la caverna de Ea" egindakoa da. Bertan kontatzen du nola Hean uda pasatzen zegoen madrileño batek nola ikusi zituen ume batzuk hortz fosilekin jolasten eta umeak nola eraman zuten kobazulora bertan zeuden hezurdurak ikustera. Geroago pasatu dira Heatik paleontologo eta geologo batzuk baino lan zientifiko bakarra Trinidad Torresek egindakoa dira 1970an eta 2006koak dira

Orain dela 100 miloi urte

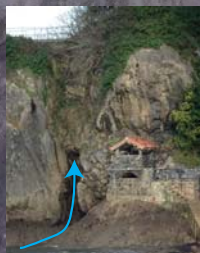

Orain dela 100 miloi urte Europa irlez osatuta zegoen (1) eta gure inguruan itsasoaren ur azaletik gertu, gaur eguneko Austrialiako bezalako arrezifeak izan genituen (2). Garai hartan gaur eguneko Ogoño eta Lekeitio arrezife handiak ziren eta arrezife hauetatik hondo ozeanikoetara harri bloke handiak erortzen ziren (3 eta 4). Hea herrian oso ondo ikusi daitezke bloke handiz osutako geruzak. Esate baterako, Azurtokin nabariak dira aintzinarako arrezife horretatik eroritako blokeak (5). Kostaldean ere nabariak dira nola geratu diren galduta bezala gogorragoak diren bloke hauek, adibidez, Kaiarrixa.

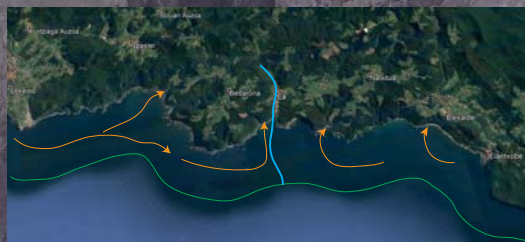

A Mauricio Antonek egindako zaldiaren berreraikuntza.
 B Ezkerreko barailaren zatia goitik eta alboetik ikusita
 C Ezkerreko barailaren zatia goitik eta alboetik ikusita
 D Eskumeko astragaloa
 E Beheko hortzak
 F Goiko hortzak
 G Buruhezurra
 H Hornu zerbikala
 I Eskumeko barailaren zatia goitik eta alboetik ikusita
 J Eskumeko pelbisa

Eskalak= 5cm. Argazkiak Arkeologi Museoa ateratakoak

Olañtuak gogorragoak diren ka-
reharrien artean dauden materi-
al bigunagoak higatuz gorantz
sartzen da leizeak sortuz.

Orain dela 100.000 mila urte itsasoa 20 metro beherago zegoen eta hori Hea inguruan kostalde-
de lerroa gutxi gora behera 1,5-2 km urrundu zuen gaur egunekoarekin parekatuz. Hau dela
eta, zaldiak kostaldean zegoen lautada horretatik ibiliko ziren. Kontutan izan behar dugu
erreak bazegoela eta hau oztipoa izango zela mendebaldera mugitu nahi zuten animalientzat
eta kostaldetik barnealdera joateko ez zeudela pasabide askorik eta hauetatik bat Heatik
izango zen, justu Azurtokiko leizearen ondo ondotik. Ez dakigu gutxienez kontatu diren 11
zaldi momentu berean erori ziren leizean ala ez, baino seguraski banaka ez zen izango.

Antzeko garaiko in-
guruari azarnategi
gutxi ditugu baino
badakugu Foruan
Atxagakoa delten
dena eta bertan aur-
kitutako hezurrekin
Ángel Dominguezek
egindako berre-
raikuntza duzue hau
eta irudi honekin
Heako zaldiekin
batera biziz izan
ziren beste anima-
lien testigua erakutsi
dezakegu.

Bibliografía

- Agirrezabala, L.M. (1996): El Aptiense-Albiense del anticlinorio norvizcaino entre Gernika y Azpeitia. Tesis Doctoral UPV/EHU, 429 p.
 Bertran, E. (1879): Una excursión en busca de fósiles, la caverna de Ea. El Mundo Ilustrado, Cuaderno 26, 55-61.
 Torres, T. (1970): "Un caballo microdonte del Pleistoceno medio de Vizcaya". Boletín Geológico y Minero LXXXI-4, Madrid, 569-585.
 Torres, T. y Ortiz, J.E. (2006): Datación por racemización de aminoácidos del yacimiento de Equus caballus eaensis. Torres, 1970 de la Ría de Ea (Vizcaya), Sautuola: Revista del Instituto de Prehistoria y Arqueología Sautuola, 12, 112-119